

Profilaktyka raka szyjki macicy

Rak szyjki macicy to jeden z częstszych nowotworów występujących u kobiet. Na wczesnym etapie jest wyleczalny w ponad 99% przypadków. Niewykryty i nieleczony może prowadzić do śmierci. Dlatego każda kobieta po 25 roku życia powinna regularnie wykonywać badania profilaktyczne

Na badanie możesz umówić się przez [IKP](#) lub [mojeIKP](#).

Sprawdź, jak się umówić przez IKP.

Aby wziąć udział w programie nie musisz mieć skierowania.

Program realizują:

- poradnie położniczo-ginekologiczne, które mają umowę z NFZ
- wybrane poradnie [podstawowej opieki zdrowotnej \(POZ\)](#), które współpracują z położnymi w ramach programu profilaktyki raka szyjki macicy

Zapiszesz się też sama poprzez e-rejestrację.

Poznaj centralną e-rejestrację.

Rak szyjki macicy rozwija się po cichu, bez objawów i często wykrywany jest zbyt późno. Każdego roku w Polsce umiera na niego ponad 1800 kobiet.

Regularne badania pozwalają wykryć zmiany przedrakowe i raka we wczesnym – uleczalnym – stadium choroby.

Czy program jest dla Ciebie?

Tak, jeżeli:

- jesteś kobietą w wieku od 25 do 64 lat.

Dostępne są dwa rodzaje badań przesiewowych:

- **nowy schemat**
 - polega na wykonaniu testu HPV HR z genotypowaniem, który wykrywa DNA lub RNA wirusa brodawczaka ludzkiego (HPV) o wysokim ryzyku onkogenym w wymazie z szyjki macicy
 - wykonywany jest co 5 lat
 - jeśli wynik testu HPV HR jest dodatni (+), z tego samego pobranego materiału wykonuje się dodatkowo cytologię na podłożu płynnym (LBC).
- **tradycyjny schemat (do czerwca 2026 r.)**
 - klasyczna cytologia
 - wykonywana co 3 lata.

Czym jest nowa metoda

- Test HPV HR z genotypowaniem to badanie molekularne, które wykrywa DNA lub RNA wirusa brodawczaka ludzkiego (HPV) o wysokim ryzyku wywołania raka szyjki macicy. Materiał do badania pobiera się wymazem z szyjki macicy.
- Cytologia płynna (LBC) wykonywana będzie tylko wtedy, gdy wynik testu HPV HR jest dodatni. Co ważne – nie trzeba wtedy ponownie pobierać wymazu, bo wykorzystuje się materiał z tego samego pobrania.
- Zakres i częstotliwość badań będzie zależał od wyników testów.

Cel programu

- zmniejszenie wskaźnika umieralności kobiet na raka szyjki macicy do poziomu osiągniętego w krajach Unii Europejskiej,

- zwiększenie wiedzy kobiet na temat profilaktyki raka szyjki macicy i wprowadzenie na terenie całego kraju jednolitego modelu postępowania diagnostycznego.

Kto i gdzie realizuje program?

1. Każda poradnia położniczo-ginekologiczna, która ma podpisaną umowę z NFZ.
2. Wybrane poradnie POZ, które podpisały umowę na świadczenia położnej POZ w Programie profilaktyki raka szyjki macicy.

Sprawdź, gdzie wykonać cytologię (wejdź w „Programy profilaktyczne” i wybierz z listy „Profilaktyka raka szyjki macicy”). [↗](#)

Co Cię czeka w ramach programu?

- Twój wynik badania będzie ujemny - lekarz zaleci Ci ponowne badanie profilaktyczne po upływie 3 lub 5 lat, w uzasadnionych przypadkach po upływie 12 miesięcy
- Wynik testu HPV HR będzie dodatni - z tego samego materiału wykonana będzie cytologia płynna (LBC). Jeśli jej wynik będzie prawidłowy, lekarz zaleci Ci ponowne badanie profilaktyczne po upływie 12 miesięcy.
- Jeśli w wyniku badania zostaną stwierdzone zmiany o charakterze dysplastycznym - lekarz ginekolog skieruje Cię na dalszą diagnostykę, tj. badanie kolposkopowe lub badanie kolposkopowe z pobraniem wycinka do badania histopatologicznego. W przypadku rozpoznania raka szyjki macicy lub inne schorzenie - zostaniesz skierowana do leczenia specjalistycznego lub na dalszą diagnostykę.

Kiedy się zapisać?

Warto zgłosić się jak najszybciej. Tylko wczesna diagnostyka pozwala na wykrycie zmian na początkowym etapie i podjęcie skutecznego leczenia.

Co przygotować?

Na wizytę weź ze sobą dokument tożsamości.

Pamiętaj, że na badanie cytologiczne:

- nie należy zgłaszać się w czasie krwawienia miesięczkowego,
- najlepiej zgłosić się nie wcześniej niż 4 dni po ostatnim dniu miesiączki i nie później niż 4 dni przed rozpoczęciem miesiączki,
- co najmniej 4 dni przed pobraniem wymazu cytologicznego nie należy stosować żadnych leków dopochwowych,
- od ostatniego badania ginekologicznego / USG przezpochwowego powinien upłynąć co najmniej 1 dzień.

Jak długo będziesz czekać?

Termin wizyty ustali placówka, do której się zgłosisz.

Co zyskasz?

Zdobędziesz niezbędną wiedzę dotyczącą profilaktyki raka szyjki macicy, która pozwoli Ci świadomie kontrolować swoje zdrowie. Poddając się regularnym badaniom, będziesz miała szansę na wczesne wykrycie zmian i podjęcie skutecznego leczenia.

Instytucja odpowiedzialna za Program

Narodowy Fundusz Zdrowia

Podstawa prawna

1. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 marca 2025 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu programów zdrowotnych ([Dz.U. 2025 poz. 298](#))